

B.

Mødet den 17. Septbr. 1920.

(For lukkede Døre.)

Fraværende: Brammer, Brøndum, N. Joh. Laursen, Vald. Pedersen og Marthin Pedersen.

1. (J. Nr. 167—1920). **Meddelelse fra Udvalget angaaende Forhandling med Sporvejene.**

Kjeld Sørensen gav nogle Oplysninger om, hvad der var sket i denne Sag, siden Byraadet vedtog Udvalgsflertallets Indstilling. Der var afholdt et nyt Møde, hvori hele Byraadsudvalget havde deltaget, og efter nogen Forhandling havde Udvalget foreslaaet at sætte Strømprisen til 28 Øre i Stedet for 30 Øre, men det vilde Sporvejs-selskabet ikke gaa med til. Paa et nyt Møde erklærede Selskabet sig villigt til at betale Produktionsprisen, 30 Øre for Elektriciteten, imod at Taksterne blev sat op til 20 Øre. Byraadsudvalget var enigt om, at hvis det var nødvendigt for Selskabet at faa 20 Øre for at kunne klare sig, naar Byen skulde have sin Elektricitetspris dækket, kunde man eventuelt gaa med dertil, men ikke straks, idet man havde den Opfattelse, at Produktionsprisen i Øjeblikket var højere end 30 Øre. Kontorchef Neergaard havde saa senere oplyst, at Prisen for Øjeblikket var 47 Øre, og at den ved udelukkende Anvendelse af Olie vilde blive

37 Øre. Der var altsaa allerede, naar Selskabet betalte 30 Øre, Tale om et betydeligt Tilskud fra Byens Side, nemlig 600000 K. W. T. à 17 Øre eller 102000 Kr., og nu ønskede Selskabet altsaa ca. 50000 Kr. til ved den forlangte Nedsættelse til 22 Øre. Hvis man nu gik til en Pris af 28 Øre med 15 Øres Takst, vilde Merindtægten med en Stigning paa 30 % blive 171000 Kr., hvoraf Selskabet fik 111000 Kr. og Byen 60000 Kr., altsaa fik alle de, der benyttede Sporvognene, kommunalt Tilskud. Gik man til en Takstforhøjelse af 20 Øre og saa regnede med 60 % Indtægtsstigning, blev Merindtægten 342000 Kr., hvoraf Selskabet med en Strømpris af f. Eks. 35 Øre vilde faa 240000 Kr. og Byen 102000 Kr. Hvis man derfor skulde gaa med til 20 Øres Takst, burde Strømprisen sættes til mindst 35 Øre; det vilde endda knap dække Omkostningerne. Iøvrigt vilde Taleren sige, at der forelaa en Kontrakt om, at Kommunen havde Ret til at levere Strøm, men der stod intet om, at Kommunen var pligtig til at levere den. — Ellers var der jo intet andet at gøre i Dag end at udsætte Sagen til yderligere Overvejelser.

Formanden havde ogsaa den Opfattelse, at i Henhold til Kontrakten havde Kommunen ikke nogen Pligt overfor Sporvejsselskabet til at levere Elektricitet.

Sagen udsattes.

2. (J. Nr. 20³—1920). **Bortgivelse af en Portion af Cathrine Winkelmanns Legat.**

Tildeltes Bartholine Kristine Jørgensen.

3. (J. Nr. 20⁴—1920). **Bortgivelse af en Portion af H. E. Basses Legat.**

Tildeltes H. Th. Rosendahl.

4. (J. Nr. 403—1920). **Bortgivelse af en kommunal Friplads i Frk. Smiths Skole.**

Tildeltes Edith Gerda Løntoft.

5. (J. Nr. 401—1920). Indstilling fra Forskønnelsesudvalget angaaende en **Ændring i Kontrakten med Restauratør Olsen, Vennelyst.**

Kjeld Sørensen meddelte, at Ændringen gaar ud paa, at Lejen forhøjes fra 2600 Kr. til 4500 Kr., at Entreen fastsættes til 50 Øre, og at Vedligeholdelsesudgiften fordeles saaledes, at Værten skal betale $\frac{2}{3}$ deraf, og Kommunen $\frac{1}{3}$, medens Udvalget bestemmer, hvad der skal foretages af Reparationer.

Formanden fandt det nærkeligt, at Værten i Vennelyst ikke kunde betale saa meget som f. Eks. Værten i Ørnereden.

Kjeld Sørensen mente, man maatte tage i Betragtning, at Pavillonon i Vennelyst var meget daarlig og egentlig aldrig var afleveret, og det var vist ganske umuligt at faa den tæt. Tilmed betød det noget, at der ikke var Bolig for Værten deroppe. Det var i hvert Fald en stor Fordel, at Værten skulde betale det meste af Reparationerne, medens Udvalget bestemte, hvad der skulde laves.

Mikael Johansen fandt det nærmest skandaløst, at man ikke fik mere i Leje af det dejlige Anlæg midt i Byen; det burde kunne give en langt større Indtægt.

Olesen gjorde opmærksom paa, at før Restauratør Olsen fik Vennelyst, fik Kommunen saa godt som ingen Leje deraf. Saa byggede man en Pavillon, som aldrig blev afleveret, og som Kommunen maatte koste meget paa hvert Aar. Det var ønskeligt, om den kunde brænde en Gang endnu. Nu fik man dog noget ud af Vennelyst, og hvis man sammenlignede Lejen f. Eks. med

Lejen af Varnapavillonen, var der næppe Grund til Kritik. Bestemmelsen om Reparationer var heldig for Kommunen.

M o u s t e n henstillede at fjerne Plankeværket og lade Vejene gaa igennem Anlægget; saa fik man nogen Fornøjelse af det.

K j e l d S ø r e n s e n erindrede om, at Vennelyst altid havde været Kommunens Smertensbarn, og der var før kostet store Summer derpaa, navnlig til Orkester. Man maatte ogsaa her tage i Betragtning, at der i Vennelyst i Modsætning til Skovpavillonerne saa godt som intet blev nydt om Dagen.

C h r i s t e n s e n kunde ikke indse, at det var nogen særlig god Forretning for Kommunen. De 4500 Kr. fik Værten vel ind i Entre, og Resten af Indtægten gik i hans egen Lomme.

N i e l s J e n s e n fandt det nærmest urimeligt, at der skulde betales Entre til Anlægget, naar der saa tillige skulde betales store Penge for at høre paa Koncert eller paa Teatret.

O l e s e n pegede paa det underlige i, naar Folk skulde bedømme Forretningsforhold, saa troede de, at alt, hvad der kom ind, var ren Indtægt, medens de glemte Udgifterne. Entreen beløb sig slet ikke til saa meget, da en stor Del havde Frikort, og Teaterforestillinger med et stort Personale var vist langt fra gratis for Værten. Det var muligvis det bedste at følge Moustens Ide og rive Plankeværket ned; men som Forholdene var, burde Byraadet egentlig være Udvalget taknemligt, fordi det havde faaet saa meget ud deraf.

F o r m a n d e n syntes, at Udvalget havde talt saa smukt, at Byraadet burde være enigt om at godkende Indstillingen.

Godkendtes.

6. (J. Nr. 15¹²—1920). Andragende fra Fru Marie Beling om **Indfødsret.**

Anbefaledes.

7. (J. Nr. 419—1920). Andragende fra Elektriker Holger Jensen om **Autorisation som elektrisk Installatør.**

Andragendet var anbefalet af Belysningsudvalget. Bevilgedes.

8. (J. Nr. 394—1920). Andragende fra Politibetjent M. Poulsen vedrørende hans **Pensionsbidrag.**

Andragendet var anbefalet af Kasseudvalget. Bevilgedes.

9. (J. Nr. 395—1920). Andragende fra Charles van Wonterghem om **Fritagelse for at skaffe Hjemstedsbevis til Brug ved Ansøgning om Borgerskab.**

Bevilgedes.

10. (J. Nr. 17⁶³—1920). Andragende fra Enke E. Andersen om **Eftergivelse af Fattighjælp.**

Bevilgedes.

11. (J. Nr. 12¹²—1920). Indstilling angaaende **Aldersuunderstøttelse.**

Olesen meddelte, at Udvalget paa Grund af den stadig stigende Dyrtid var enigt om at indstille til Byraadet at forhøje den maanedlige Dyrtidshjælp for Ægtepar fra 20 Kr. til 30 Kr. og for Enkelpersoner fra 12 Kr. til 20 Kr. Derved kunde Maksimumunderstøttelsen for meget gamle eller svagelige, uarbejdsdygtige Folk naa op til 100 Kr. maanedlig. Udgiften vilde derved forøges med ca. 100000 Kr., og det var jo en stor Sum; men Taleren kunde berolige Medlemmerne med, at Udvalget var temmelig sikker paa, at Budgettet alligevel ikke var blevet overskredet.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 387—1920). **Sagen angaaende Under-**

støttelse til arbejdsløse Fiskere efter Lov af 28. Juni 1920. (Side 102).

Kjeld Sørensen oplyste, at Byraadsudvalget havde forhandlet med Hjælpekassens Bestyrelse, og denne var enig om, at man skulde anvende Loven. Hjælpekassens Forretningsudvalg gjorde stærkt gældende, at de varetog Kommunens Interesser paa bedste Maade og ikke ydede Hjælp, uden hvor denne var absolut nødvendig. Der var dog ikke Enighed indenfor Byraadsudvalget, og saavidt Taleren havde forstaaet Konsul Petersen, vilde man fra den Side overhovedet ikke gaa med til at yde noget, idet man gjorde gældende, at der ikke var nogen Mening i at stille Fiskerne bedre end andre Mennesker, og det var selvfølgelig rigtigt. Der kunde ogsaa være Tale om at yde et Beløb efter den almindelige Dyrtidslov, men denne udløb 1. November. I begge Tilfælde refunderede Staten $\frac{2}{3}$ af Udgiften. Taleren vilde anbefale at gaa den Vej og stille et Beløb paa 6000 Kr. til Raadighed for Hjælpekassen efter den almindelige Dyrtidslov.

P. Petersen bemærkede, angaaende Enigheden indenfor Hjælpekassebestyrelsen, at det jo var saadan, naar Folk fik en Kasse at raade over, at saa vilde de gerne have saa mange Penge i den som muligt. Bevillingen, som Hjælpekassen fik i Sommer, gjaldt alle, ogsaa Fiskere, og den omtalte Lov var udelukkende lavet for at hjælpe de Eksportfiskere paa de store Pladser, som paa Grund af Forholdene var forhindret i at eksportere, og dette Forhold forelaa slet ikke i Aarhus. Der var noget forkert i, at Fiskerne skulde have Understøttelse, og Forbrugerne samtidig betale Fisken meget dyrt. Hvis man gik med hertil, kunde jo

det ene Erhverv efter det andet komme og forlange Understøttelse, og saa kom man for langt ud.

Christensen gjorde opmærksom paa, at efter Dyrtidsloven refunderede Staten kun Halvdelen, men efter Fiskeriloven $\frac{2}{3}$. Fiskerne hævdede, at de var nødt til at opretholde Forbindelsen med Eksportørerne, ellers vilde disse ikke aftage Fisken paa de Tider, hvor der var for meget til indenbys Afsætning. Der var noget forkert i, at Gadehandlernes Pris var ca. 3 Gange saa stor som Fiskernes, og maaske kunde det være formaals-tjenligt, om Dyrtidsudvalget ved en Forhandling med Fiskerne tog dette Spørgsmaal op til Behandling.

Bech spurgte, om nogen af Medlemmerne vidste, hvorfor Fiskernes Udsalgsforretning ved Havnen var gaaet i Stykker. For Resten var Priserne der lige saa høje som ude i Byen, til Trods for at der ingen Mellemandlere var, og Fisken var ofte daarlig.

Kjeld Sørensen hævdede, at Loven gjaldt alle, idet der ikke stod noget deri om Undtagelser derfra. Hvis man tog det efter den almindelige Dyrtidslov, vilde en enkelt Stand ikke blive begunstiget. Taleren mente, at Staten ogsaa refunderede $\frac{2}{3}$ efter den almindelige Dyrtidslov; men hvis Christensen her havde Ret i sin Opfattelse, kunde Taleren godt slutte sig til hans Forslag. Fiskerne gjorde ogsaa gældende, at med de høje Oliepriser skulde de være meget forsigtige, for hvis de gik ud og ikke fik nogen større Fangst, gav det kun Tab til dem, og hvis de selv solgte deres Fangst i Byen, kunde de ikke levere til Grossererne, naar de havde for meget til indenbys Salg.

Simonsen fandt det Forhold meningsløst, at Fiskerne ikke kunde afsætte deres Fangst til

Eksportørerne, med mindre disse ogsaa kunde bestemme over Fiskehandelen i Byen. Dette burde absolut forandres.

Møller oplyste, at da Loven blev vedtaget, blev det udtrykkelig nævnt, at den kun gjaldt for det store Havfiskeri, der var baseret paa Eksport, og der var næppe Grund til at bruge Loven i Aarhus. Det var ogsaa en Forudsætning mellem Partierne, at der ikke skulde bruges mere efter den almindelige Dyrtidslov end efter den sidste Overenskomst.

Salling havde ogsaa den Opfattelse, at Loven slet ikke passede for Aarhus; men det var betegnende nok, at Fiskerne pludselig blev arbejdsløse, da denne Lov traadte i Kraft. Fiskerne var næppe daarligere stillet nu end tidligere, og Taleren havde blandt Ansøgningerne fundet 5 fra unge Mennesker paa ca. 20 Aar. Hvis de trængte til Hjælp, kunde de henvende sig til den almindelige Hjælpekasse.

Christensen ansaa det for Hovedsagen, at Folk blev hjulpne, naar de var i Nød, og i Loven omtaltes Saltvandsfiskere uden Undtagelser. Taleren ønskede dog, inden man vedtog noget, at Spørgsmaalet blev henvist til det oprindelige Dyrtidsudvalg.

Formanden oplyste, at Staten kun refunderede Halvdelen af Beløbet efter den almindelige Dyrtidslov.

Bech gjorde opmærksom paa, at Fiskerne i Aarhus ofte var almindelige Arbejdsmænd.

Niels Jensen meddelte, at den af Hr. Bech omtalte Forretning vist ophævedes, fordi Vandet paa dette Sted forurenedes, hvorved Fisken blev daarlig. Angaaende Andragendet fra Fiskeriforeningen om Hjælp skyldtes det vist for

en Del, at Fiskere var blevet udelukket fra at staa i Havnearbejdernes Fagforening.

Formanden antog, at Tanken var, at det nævnte Udvalg skulde se paa Ansøgningerne og give Byraadet Oplysninger om, hvorvidt der var nogen virkelig Trang.

Mariane Thomsen havde ikke sat sig nøjere ind i denne Sag; men ved at tale med Mennesker, som havde Kendskab til Fiskeriforhold, havde Taleren erfaret, at der var meget faa, som drev egentlig søgaaende Fiskeri, idet der kun fandtes een større Kutter; de fleste tog kun et lille Stykke ud fra Kysten og brugte ikke megen Olie til en saadan Tur. De indkomne Ansøgninger viste meget smaa Indtægter, men det var tvivlsomt, at de helt passede, idet f. Eks. Driftsomkostningerne var opført meget store i Forhold til Bruttoindtægten. Endelig var det altid let for Fiskerne i Aarhus at faa Fangsten afsat. Efter disse Oplysninger vilde det sikkert være rigtigst, om hvert enkelt Tilfælde blev undersøgt, og de virkelig trængende fik Hjælp af den almindelige Hjælpekasse, saa en enkelt Stand ikke blev stillet anderledes end andre.

P. Petersen havde af Fiskernes Forklaring faaet det Indtryk, at de egentlig helst vilde eksportere Fisken, og naar det var mere smaat med Fangsten, vilde de hellere have Understøttelse end gaa ud og fiske. Følgen heraf var, at vi fik mindre og dyrere Fisk end hidtil. Hvis Olien var for dyr, kunde Fiskerne jo bruge Sejl.

Christensen vilde altsaa foreslaa at henvise Spørgsmaalet til Forhandling mellem det oprindelige Dyrtidsudvalg og Fiskerne for nærmere at undersøge Forholdene.

Sagen henvistes til Dyrtidsudvalget.

13. (J. Nr. 414—1920). **Andragende fra Overlæge Zahlmann om Ferie i 4 Uger fra den 15. September.**

Bevilgedes.

14. **F o r m a n d e n** gav nogle Oplysninger om Kommunens løbende Konto i Privatbanken pr. 1. September 1920.

